

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПСИХОЛОГО-ПРИРОДНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ

У КОЛІ ОДНОДУМЦІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФОРУМУ АСПІРАНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ С4 (053) ПСИХОЛОГІЯ

РІВНЕ
12 ЛИСТОПАДА 2025

УДК 159.9+ 316.6

У колі однодумців: збірник матеріалів II Всеукраїнського форуму аспірантів спеціальності О4 (053) Психологія (12 листопада 2025 року, м. Рівне). Упоряд. Р. В. Павелків, Н.В.Корчакова. Рівне : РДГУ, 2025. 107 с.

Рекомендовано до випуску Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 13 від 18.12.2025 р.).

Матеріали подаються у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність інформації та дотримання норм авторського права несуть автори.

діяльності. Соціально-психологічна компетентність забезпечує здатність до глибокого розуміння міжособистісних процесів, емоційної чутливості та конструктивної комунікації, що є критично важливими для попередження та врегулювання конфліктів. Конфліктологічна компетентність, у свою чергу, реалізується через практичне застосування соціально-психологічних знань і навичок у ситуаціях напруженої взаємодії. Її ефективність прямо залежить від рівня розвитку емоційного інтелекту, рефлексивності та соціальної перцепції менеджера. Формування конфліктологічної компетентності має базуватися на системному розвитку соціально-психологічної складової, що потребує інтеграції відповідних освітніх, тренінгових і практико-орієнтованих підходів у підготовці управлінських кадрів.

Список використаних джерел

1. Беліков, О. Конфлікти у підприємницькій діяльності та можливості їх врегулювання. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2664>
2. Білявський, В.М., Приходько, В.Є. (2020). Особливості організаційних конфліктів та методи їх вирішення // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва : XIV міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 27 листопада 2020 р. Харків : ХНАДУ, С. 303–30.
3. Денисенко, І. Д. (2013). Сучасна теорія конфлікту : проблеми експлікації, демаркації, класифікації / І. Д. Денисенко // Український соціум : наук. журн. / Ін-т екон. та прогнозування Нац. акад. наук України, Укр. ін-т соц. дослід. імені О. Яременка, Ін-т демографії та соц. дослід. імені М. В. Птухи Нац. акад. наук України, Центр "Соціальний моніторинг". – Київ : [б. в.], – №3 (46). – С. 32–43.
4. Горбенко, О. (2016). Наукові підходи щодо сутності феномена «компетентність» // Педагогічна освіта: Теорія і практика : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський, Вип. 21. С. 50–54.

Юрій ЯНКАВС

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри вікової та педагогічної психології
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, Україна*

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПЕРЕКОНАННЯ ТА МОТИВАЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ

Постановка проблеми. У сучасному спорті, де фізичні, технічні та тактичні можливості спортсменів часто вирівнюються, вирішального значення набуває психологічний фактор. Роль тренера виходить далеко за межі суто інструктора: він є лідером, наставником, психологом та мотиватором.

Ключова проблема полягає в тому, що традиційна система підготовки тренерів часто недостатньо уваги приділяє формуванню психологічної готовності до ефективного переконування та мотиваційного спілкування. Це може призвести до низки негативних наслідків, як от: низької ефективності комунікації, коли тренер не може донести свою ідею чи тактику, спортсмен не приймає її внутрішньо; мотиваційної кризи, що полягатиме у нездатності тренера підтримати, надихнути чи правильно скоригувати внутрішню мотивацію спортсмена; виникнення конфліктів, коли спостерігатиметься нерозуміння психологічних особливостей підопічних, застосування авторитарних або маніпулятивних методів спілкування [1; 4].

Психологічний аналіз вимагає розгляду готовності як складної інтегративної особистісної якості, що охоплює когнітивний, емоційний, мотиваційний та операційно-діяльнісний компоненти [2; 3; 5].

Метою дослідження є здійснення психологічного аналізу сутності та структури готовності майбутнього тренера до переконання та мотиваційного спілкування, визначення ключових психологічних детермінант (чинників), що впливають на ефективність цього процесу, обґрунтування пріоритетних напрямів психолого-педагогічної роботи з формування цієї готовності в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. Готовність до переконання та мотиваційного спілкування – це стійкий, усвідомлений та динамічний стан особистості, що забезпечує успішне застосування психологічно обґрунтованих стратегій впливу на спортсмена.

Структура готовності до переконання та мотиваційного спілкування включає такі взаємопов'язані компоненти: когнітивний (пізнавальний), мотиваційно-ціннісний, особистісний (емоційно-вольовий), операційно-діяльнісний [2; 5]. Психологічний зміст кожного із них представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Структура готовності до переконання та мотиваційного спілкування

Компонент	Психологічний зміст
Когнітивний (пізнавальний)	– знання про психологію мотивації (зовнішня/внутрішня), теорії переконання, вікову та спортивну психологію. – розуміння причин поведінки спортсмена
Мотиваційно-ціннісний	– стійка потреба у побудові партнерських, довірливих відносин зі спортсменами – усвідомлення етичної відповідальності за психологічний стан підопічних – прагнення до самовдосконалення у спілкуванні
Особистісний (емоційно-вольовий)	– емпатія (здатність відчувати стан спортсмена) – самоконтроль (здатність керувати власними емоціями під час стресу) – авторитет (заснований на компетентності та повазі, а не на владі)
Операційно-діяльнісний	Вміння: активного слухання, конкретизації мети (SMART), використання конструктивного зворотного зв'язку, застосування різних стилів переконання залежно від особистості спортсмена та ситуації

Ефективне переконання тренера ґрунтується не лише на логіці, а й на психологічному впливі, який має відповідати таким основним правилам:

1. Довіра як основа. Спортсмен дослухається лише до того, кому довіряє. Формування довіри відбувається через послідовність, чесність та високу професійну компетентність тренера.

2. Внутрішня мотивація. Замість постійного «підштовхування» (зовнішньої мотивації), ефективний тренер допомагає спортсмену знайти особистий сенс (цінність, задоволення від процесу) у тренуванні. Це механізм самодетермінації.

3. Рефреймінг як зміна сприйняття ситуації. До прикладу, перетворення «помилки» на «досвід» або «виклик». Це ключовий інструмент для подолання страху невдачі та підтримки психологічної стійкості.

4. Ефект «самоздійснюваного пророцтва». Віра тренера у потенціал спортсмена несвідомо стимулює підопічного до кращих результатів. Негативні очікування, навпаки, можуть гальмувати розвиток.

Формування готовності до переконання та мотиваційного спілкування повинно мати практико-орієнтований, системний і рефлексивний характер. Зокрема, доречними стануть такі форми роботи:

- тренінги емпатії та активного слухання (використання рольових ігор, кейс-методів для відпрацювання навичок невербального спілкування та розуміння емоційного стану підопічного);
- спецкурси з психології спортивного лідерства та конфліктології (вивчення різних стилів лідерства (демократичний, авторитарний) та їхнього впливу на мотивацію, а також методів конструктивного вирішення конфліктів);
- самоаналіз та рефлексія (заохочення майбутніх тренерів до ведення «Щоденника спілкування», де вони аналізують успіхи та помилки у взаємодії зі спортсменами під час практики);
- оволодіння інструментами мотиваційного інтерв'ювання (метод, спрямований на посилення власної (внутрішньої) мотивації людини до змін.

Висновки. Готовність майбутнього тренера до переконання та мотиваційного спілкування є важливим аспектом його професійної компетентності та успішності. Психологічний аналіз показав, що ця готовність є складною інтегративною структурою, яка не може бути зведена лише до знань, а вимагає розвинених особистісних якостей (емпатії, самоконтролю) та практичних навичок (активного слухання, рефреймінгу). Ключові психологічні чинники успіху – це формування довіри, опора на внутрішню мотивацію спортсмена та ефективне використання психологічного впливу (наприклад, ефект самореалізованого пророцтва). Формування цієї готовності вимагає переорієнтації освітнього процесу від суто теоретичного навчання до практичних тренінгів, рольових ігор та постійної рефлексії комунікативного досвіду. Успіх тренера XXI століття – це не лише знання методик, а передусім майстерність психологічної взаємодії, спрямованої на розкриття максимального потенціалу особистості спортсмена.

Список використаних джерел

1. Бочелюк В. Й., Черепехіна О. А. Психологія спорту : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 224 с.
2. Вейнберг Р. С. Психологія спорту : підручник. Київ : Олімп. літ., 2019. 334 с.
3. Іваній І. В. Психологія фізичного виховання та спорту : навчально-методичний посібник / І. В. Іваній, В. М. Сергієнко. Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. 204 с.
4. Малихіна Т. П., Сердюк Н. І. Психологія спорту : навч. посіб. Бердянськ : БДПУ, 2015. 250 с.
5. Олійник Н. А., Войтенко С. М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. Вінниця: ВНАУ, 2020. 240 с.

Ernest IVASHKEVYCH

*PhD in Psychology, Associate Professor, Doctoral Student, Translator,
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,
Pereiaslav, Ukraine*

PECULIARITIES OF THE TRANSLATOR'S PROFESSIONAL ACTIVITY AND THE FORMATION OF HIS/HER TRANSLATION CONSCIOUSNESS

In the paradigm of our study, the structure of the professional activity of a translator is considered by us quite comprehensively, at different levels in order to study the dynamics of the professional image of the world of education seekers under the influence of the components of the professional image of the world of future translators in the process of their professional training. The analysis of various theoretical and methodological approaches to the study of the professional image of the world, the cognitive component of professional self-awareness in the paradigm of professionalization of education seekers indicates that these phenomena are determined by purely psychological and pedagogical features of the implementation of

ЗМІСТ

Дмитро Бігунов Психологічні ресурси періоду становлення дорослості: роль емоційного інтелекту.....	4
Васильєв Адам Особистісна криза молоді як теоретичний конструкт та його операціоналізація.....	6
Вашенюк Антон Психологічні чинники розвитку обдарованості під час вивчення економічних дисциплін	10
Волошина Валерія Результати апробації програми психологічної реабілітації військовослужбовців «Відновлення під час війни».....	12
Гапочка Яна Взаємодія як смисловий ресурс команди супроводу.....	16
Главінська Еліна Психологічна підтримка сімей у період кризи підліткового віку: досвід програми «Ти як»?.....	18
Григор'єв Олег Феномен інституційного синдрому в контексті перебування особистості в інтернатах закритого типу	20
Данилів Павло Гендерна дисфорія в контексті науково-психологічного дискурсу: соціальний конструктивізм VS нейробіологія	23
Демура Анна Музикотерапія як засіб удосконалення освітньо-професійної підготовки майбутніх психологів.....	25
Герасимчук Оксана Методологічні підходи у розробці програми зниження агресії фруструючою особистістю.....	28
Гладкий Юрій Обґрунтування провідних методик дослідження застосування психологічного впливу у маркетингових комунікаціях	31
Жилко Олексій Психологічні умови розвитку навичок критичного аналізу власного управлінського досвіду.....	33
Зіненко О. Ціннісні чинники формування національної ідентичності в умовах глобалізації та інформаційної інтеграції.....	34
Каліцинський Валентин Вплив міжособистісних відносин у колективі на формування синдрому емоційного вигорання серед працівників банківських установ	37
Кардаш Іван Концептуалізація диспозиційних предикторів копінгу менеджерів у сучасному психологічному дискурсі	38
Коротка Ірина, Матяш-Заяц Людмила Внутрішньоособистісний конфлікт як предмет психологічного дослідження.....	41
Криворука Єлизвета Методика дослідження психологічних особливостей прояву самооцінності.....	44

Лазарук Андрій Штучний інтелект як інструмент підтримки вчинку самовизначення майбутніх психологів	47
Луцик Галина STEM-підхід як інноваційний напрям у професійній підготовці психологів.....	50
Малімон Володимир Посттравматичний стресовий розлад і вторинна травма як наслідки війни.....	53
Малігін Олександр Компульсивний сексуальний розлад: психологічні механізми та клінічні прояви.....	55
Молочко Ярослав Вплив цифрової культури на формування нарцисичної спрямованості особистості.....	57
Мошаров Дмитро Психологічні механізми маніпуляції масовою свідомістю у сучасному медіа-просторі.....	60
Несен Роман Музикотерапія як інструмент розвитку емоційного інтелекту	62
Овчиннікова Ольга Дієві методи гештальт-терапії для розвитку стресостійкості майбутніх психологів.....	64
Онокало Олександр Психологічна готовність до лідерства та наставництва в ІТ-середовищі.....	67
Паламарчук Володимир Формування Я концепції майбутнього маркетолога в умовах цифрової трансформації.....	69
Паламарчук Владислав Психологічні механізми стресостійкості та саморегуляції в умовах високоефективного професійного спілкування	71
Панащук Ігор Роль професійної рефлексії у становленні педагога.....	73
Патута Богдана Психологічні інтервенції для зниження ризику втоми від співчуття серед сестер /братів медичних	75
Підбуцька Ніна, Надточій Альона Сучасні тенденції дослідження психологічних технік впливу в міжособистісних конфліктах	77
Рудковська Оксана Розвиток гнчкості мислення шляхом ігропрактик.....	79
Сидоркевич Дмитро Психологічні умови формування емпатійної стійкості у фахівців із фізичної реабілітації.....	84
Сірко Володимир Класифікація основних викликів, з якими зустрічаються військові капелани в умовах війни.....	83
Тетеря Костянтин Теоретико-методологічні аспекти застосування каністерапії в структурі психологічного супроводу осіб з набутим травматичним досвідом.....	85

Хомин Олег Психологічна готовність юриста до роботи з клієнтами, що переживають травматичний досвід	88
Чорний Олександр Наративна компетентність як чинник добробуту в контексті інформаційно-смислової війни.....	90
Шаповалов Андрій Психологічні особливості професіоналізації молоді в умовах інтеграції в професійне середовище.....	93
Шевченко Тетяна Методологічні орієнтири розвитку метакогнітивного контролю здобувачів вищої освіти: від теоретичної моделі до освітньої програми.....	95
Шеремет Микола Взаємозв'язок соціально-психологічної та конфліктологічної компетентності менеджера:теоретичний аналіз	97
Янкавс Юрій Формування готовності до переконання та мотиваційного спілкування у майбутніх тренерів	101
Ivashkevych Ernest Peculiarities of the translator's professional activity and the formation of his/her translation consciousness.....	103
Mykhalchuk Nataliia, Ivashkevych Eduard Types of procrastination of the person.....	105